

Puuarkkitehtuuri

”Aitta on pääosin valmis. Tälle vuodelle suunnittelemme pieniä töitä.”

ALEKSANTERI JÄÄSKELÄINEN

Syyskuussa 2020 Kizhin museon kirvesmieskeskuksessa rakennettiin myllyn käänntömekanismi. Avuksi käytettiin saarelle vuonna 1979 siirrettyä alkuperäistä myllyä ja museon arkistomateriaaleja.

KUVA: HAUKKASAARI-HANKKEEN KUVA-ARKISTO

Myllyn rakennustyöt loppuun

Repolan Haukkasaaren vanhan tuulimyllyn jälleenrakentaminen jatkuu hankkeen avulla heinäkuussa.

Hanke

Sergei Karpov
Karjalan Sanomat
Petroskoi
karjalansanomat@yandex.ru

Vuosi sitten alkanut Väinölän teillä -hanke jatkuu. Hanke on toteutunut osana Traektoria-säätiön Haukkasaari-hanketta Venäjän presidentin rahaston avustuksella.

– Hankkeen tavoitteena on kiinnittää huomiota Haukkasaaren kylän kulttuurihistoriallisen perinnön säilyttämiseen koulutus- ja tutkimustyön kautta, projektipäällikkö **Konstantin Petrov** sanoo.

Nyt koronapandemian vuoksi kaikki ohjelma toteutuu virtuaalisena. Hankkeen YouTube-kanavalla on tarjolla yli 20 videoitua luentoa ja työpajaa Karjalan ja Pohjois-Venäjän puuarkkitehtuurista ja puurakennusten restauroinnista, perinteisestä kirvesmiestyöstä ja kansatieteestä. Videokokoelma täydentyy jatkuvasti.

– Joissakin luennoissa kirvesmiestyöstä ja restauroinnista kerrotaan paitsi karjalaisesta perinteestä myös Pohjois-Venäjän ja

muiden Venäjän alueiden perinteistä, Petrov kertoo.

Hankkeen osallistujat tekevät myös tutkimustyötä. Tämä voi koskea puuarkkitehtuuria, vienankarjalaisista kulttuuria ja perinteitä, kulttuurihistoriallisen perinnön säilyttämistä tai aluekehitystä.

– Se voi olla tutkielma, puurakennusten piirustukset tai piirroset tai jokin vienankarjalainen vaate. Osallistujat tekevät tätä työtä vain omasta halustaan tahtoeensa oppia käytännössä heitä kiinnostavia asioita, Petrov toteaa.

Kopiot aitasta ja myllystä

Hankkeen mukaan heinäkuussa 2021 järjestetään puurakentamisen leiri Haukkasaarissa. Viime kesänä samanlainen leiri peruttiin koronatilanteen vuoksi.

– Leirin aikana osallistujat tutustuvat puurakennusten ennallistamiseen ja konservointiin, tekevät kansatieteellisiä kenttätutkimuksia ja kuuntelevat luentoja kansatieteestä, vienankarjalaisesta kulttuurista ja perinnekäsitetöistä, Petrov kertoo.

Lisäksi jatketaan kopioiden tekemistä kahdesta Haukkasaaren kohteesta. Näitä ovat vuonna 1886 rakennettu tuulimylly

ja 1900-alussa rakennettu Pottojevien aitta. Työt ovat alkaneet kesällä 2019.

Mylly on siirretty vuonna 1979 Kizhin saarelle ja restauroitu.

– Syyskuussa 2020 rakensimme Kizhin museon kirvesmieskeskuksessa myllyn käänntömekanismiin. Käytimme avuksemme alkuperäistä myllyä ja museon arkistomateriaaleja. Tänä vuonna aiomme saada kaikki perustyöt päätökseen, kertoo työnjohtaja, Kizhin museon pääarkkitehti **Viktor Jandovski**.

Aitta on pääosin valmis. Se on rakennettu arkkitehti ja restauroija **Aleksanteri Jääskeläisen** tekemien piirustusten mukaan, sillä mitään piirustuksia tai muita dokumentteja aitasta ei ole. On vain kuvia raunioituneesta rakennuksesta, joka oli korjattu monesti.

– Tälle vuodelle suunnittelemme pieniä töitä, jotka liittyvät aitan kutistumiseen ja muihin sille tapahtuneisiin muutoksiin. Lisäksi resursseista riippuen voimme korvata vesikaton naulattomalla, Jääskeläinen kertoo.

Uudet osallistujat tervetulleita

Puurakentamisen leirille voi osallistua enintään 15 henkeä. Lisäksi enintään kymmenen henkeä saa osallistua Aloittelevan vapaaehtoisen kenttäkouluun, joka järjestetään leirin ohella. Koulu samoin koskee puuarkkitehtuuria, restaurointia, kirvestyötä ja kansatiedettä.

Tervetulleita ovat sekä hankkeeseen viime vuonna liittyneet että sen uudet osallistujat.

– Uusien osallistujien on täytettävä osallistujalomake hankkeen verkkosivulla. Kesäleirille ja kenttäkouluun halukkaita haastatellaan virtuaalisesti ja mukana on hankkeen tieteelliset ohjaajat. Tulosten mukaan hakijat voivat saada kutsun leirille tai kouluun, Petrov kertoo.

Leirille ja kenttäkouluun osallistuminen on maksutonta. Järjestäjä korvaa osin osallistujien matkakustannukset, varaa heille leirintäalueen ja tarjoaa kolme läm-

Kyläjuhla elvytetty pitkästä ajasta

Haukkasaari-hanke on toteutunut vuodesta 2015. Tavoitteena on Haukkasaaren perinnön tutkiminen ja popularisointi ja historiallisten kylien säilyminen.

– Aluksi olimme keskittyneet Haukkasaaren puurakennusten restaurointiin ja jälleenrakentamiseen. Se vaatii kuitenkin paljon rahaa, josta on meillä puutetta. Siksi päätimme panostaa enemmän koulutus- ja tutkimustyöhön liittyen Haukkasaaren ja Vienan Karjalan historiaan ja kulttuuriin, projektipäällikkö Konstantin Petrov kertoo.

Työtä on tehty kahdessa osahankkeessa, Kalevalan puurakentamisen koulu ja Väinölän teillä, jotka ovat toteutuneet vuosina 2018–2021 Venäjän presidentin rahaston avustuksella. Niihin on osallistunut innostuneita henkilöitä eri puolilta Venäjää sekä Suomesta.

– Se mahdollistaa aloitteidemme monistamisen muille alueille. Lisäksi tällainen työ liittyy suoraan aluekehitykseen ja alueiden matkailullisen houkuttelevuuden lisäämiseen, Petrov toteaa.

Yksi hankkeen aikaansaannoksista on Haukkasaaren kyläjuhlan elvytys. Juhla vietettiin vuosittain Petrun päivänä 12. heinäkuuta 1970-luvulle asti. Vuonna 2016 juhla pidettiin ensi kertaa pitkän tauon jälkeen.

– Vuonna 2017 Haukkasaaren kylä sai aloittees- tamme nähtävyyden aseman, Petrov sanoo. **KS**

Voimakas yhteys menneisiin aikoihin

Suomalainen Repola-seura on alusta alkaen ollut Haukkasaari-hankkeen partneri. Se on tiedottanut hankkeesta ja sen osahankkeista Suomessa, etsinyt asiantuntijoita hankkeen pariin ja auttanut matkailijoiden pääsystä Haukkasaareen.

– Hanke tekee arvokasta koulutus- ja tutkimustyötä. Hankkeessa syntyy laadukasta ja mielenkiintoista materiaalia verkkoympäristöön, konkreettisia rakennuksia ja muita kädentaidon näytteitä sekä myönteisiä kokemuksia ja oppimista, seuran varapuheenjohtaja **Antti Pottosen** kertoo.

Pottosen (Pottojevien) suku, jota Antti on, on asunut Haukkasaarissa noin 1700-luvun puolivälistä asti. Hänen Pottojev-sukulaisensa omistavat edelleen kaksi taloa kylässä piharakennuksineen. Siksi Haukkasaari-hanke merkitsee Antille monia tärkeitä asioita ja mahdollisuuksia.

– Toiminta mahdollistaa minulle henkilökohtaisen yhteyden vahvistamista omaan henkilökohtaiseen historiaani useiden sukupolvien ajalta. Ymmärrykseni lisääntyy myös yleisestä historiasta ja perinteisestä elämäntavasta, Pottonen toteaa. **KS**

mintä ateriaa päivässä. Kuitenkin telta ja retkeilyvarusteet on otettava mukaansa. Lisäksi koko leiriaikana on käytettävissä lääkäri.

– Annamme osallistujille myös rakennusmateriaaleja ja työkaluja. Edellinen hankkeemme on kuitenkin osoittanut, että jotkut osallistujat suosivat ja tuovatkin mukanaan joitakin omia työkalujaan, Petrov sanoo. **KS**